

De LIST-methodiek

Kinderen hebben weer zin in lezen

Het is een bekend gegeven: steeds minder mensen lezen. De leesdip begint al jong: onderzoek wijst uit dat de leesmotivatie van kinderen tussen de 7 en 13 jaar hard achteruit gaat (De leesmotivatie van Nederlandse kinderen en jongeren, DUO onderzoek, Stichting Lezen, 2017). Om het tij te keren is het noodzakelijk om leerlingen vanaf het allereerste begin een gemotiveerde leeshouding bij te brengen. Bij technisch lezen met een methode, ligt de nadruk veel op het kunstje, op de techniek. Het doel van leesonderwijs is het echter het ontwikkelen van gemotiveerde en strategische lezers. Bij de LIST-methodiek worden leesbevordering en technisch lezen geïntegreerd, zodat kinderen veel gelegenheid krijgen zich tot gemotiveerde lezers te ontwikkelen.

Bij de LIST-aanpak staat datgene centraal wat het lezen zo leuk maakt: tekst, inhoud, stijl en betekenis. Dit wordt gecombineerd met een motiverende, enthousiaste leerkracht en een duidelijk lesstramien met veel leestijd. Deze ingrediënten zijn van

essentieel belang voor het ontwikkelen van zelfstandig lezende, gemotiveerde lezers die lezen om te leren en die lezen voor hun plezier. De aanpak is geschikt voor het (speciaal) basisonderwijs en gebaseerd op de meest recente wetenschappelijke inzichten over het tot stand komen van het leesproces, uitgewerkt onder verantwoordelijkheid van Dr. Thoni Houtveen, Lector Geletterdheid. Dr. Houtveen was tot haar pensioen verbonden aan de Hogeschool Utrecht.

Jong geleerd

De aanpak begint al bij de kleuters, bij het voorbereidend lezen. Het uitgangspunt is een rijke leeromgeving waarbij gewerkt wordt vanuit essentiële, brede thema's die tot verdieping leiden. De prentenboeken die worden ingezet, kenmerken zich onder anderen door hun sterke verhaallijn. Zij worden meerdere malen voorgelezen en verder volgens een vaste aanpak uitgewerkt. In de schrijfhoek gaan de leerlingen aan de slag met het schrijven van krabbels, herkenbare woorden en soms al enkele zinnen. Hiermee wordt al doende het verband gelegd tussen lezen en de motoriek van het schrijven.

De aanpak voor het aanvankelijk lezen werkt met behulp van een blokkenmodel. De blokken worden naast de leesmethode of aanpak die de school gebruikt gelegd. Zo worden de essentiële lees-handelingen er uitgelicht. In de leestijd draait alles om wat er toe doet om te leren lezen. Letters aanbieden, letters lezen, letters schrijven. Van letters naar woordjes naar zinnestjes naar tekst. Het voortgezet technisch lezen, start met het hardop lezen in tweetallen, dit noemen we hommelen. Om de beurt lezen de leerlingen elkaar voor uit één boekje, waarbij ze elkaar helpen. Zodra ze niveau E4 hebben bereikt gaan ze stillezen in hun zelfgekozen boeken.

Leestijd is leestijd

Een leesles vanaf niveau E3 duurt 35 minuten per dag. Elke les begint met een boekenbabbel, een opstartmoment. Dat kan van alles zijn: de leerkracht kan een stukje voorlezen, praten over een genre, vragen naar de mening van leerlingen of praten over een spannend stukje tekst. Dit opstartmoment staat in het teken van boekenreclame, beleving, het verfijnen van smaak en literatuureducatie. Daarna gaat iedereen stillezen. Daarbij geldt de gulden regel: lezen is lezen. Niet even naar de wc, en ook het uitzoeken van boeken gebeurt op een ander moment. Hierbij geeft de leerkracht het goede voorbeeld: hij of zij gaat zelf ook lezen of houdt een leesgesprekje. Na de stilleestijd sluit de leerkracht af door terug te komen op het startmoment.

Weer zin in lezen op school!

De leerlingen ontwikkelen gaandeweg een goede leeshouding, maar dat gaat niet zomaar. De aanpak van LIST is duidelijk beschreven. Zo verzamelt de leerkracht structureel data over het leesgedrag en -niveau van de leerlingen. Hij of zij observeert de leerlingen, heeft zicht op hoe leerlingen met intonatie lezen en is bekend met hun voorkeuren en interesses. Zo kan de leerkracht de leerlingen ondersteunen en stimuleren bij boekkeuzes. De kinderen lezen ongeveer 25 boeken per jaar, bij voorkeur van verschillende genres. Verder moeten zij 2 avi-niveaus

per jaar omhoog gaan. De leerkracht monitort het hele proces. Klopt de basis? Zijn er leerlingen die achterblijven? Welke interventies zijn daarvoor nodig? Voor de leerlingen die achterblijven creëert de leerkracht extra leertijd, op een ander moment dan de gezamenlijke les.

LIST-lezen werkt motiverend, vooral als het hele team erachter staat. De school kan LIST-lezen inzetten vanaf groep 1 of starten vanaf groep 3 of 4. Van scholen die ermee werken horen wij vaak succeservaringen. Kinderen hebben weer zin in lezen op school!

Meer informatie?

Neem contact op met Carla van Doornen,
c.vandoornen@cedgroep.nl.

Als leren je lief is

CED-Groep

Hoofdweg 70, 3067 GH Rotterdam

Postbus 8639, 3009 AP Rotterdam

+ 31 10 4071 599

info@cedgroep.nl

facebook.com/cedgroep

twitter.com/cedgroep

linkedin.com/company/ced-groep

www.cedgroep.nl